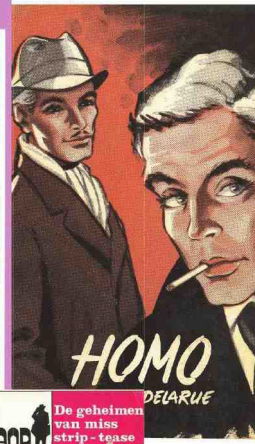
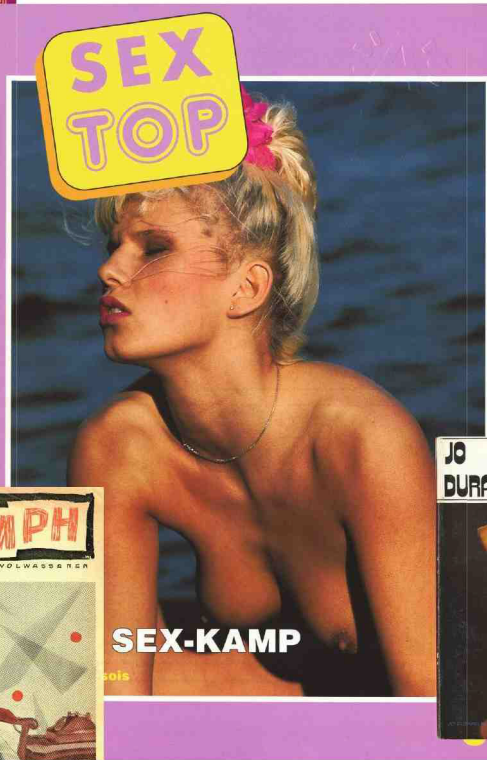
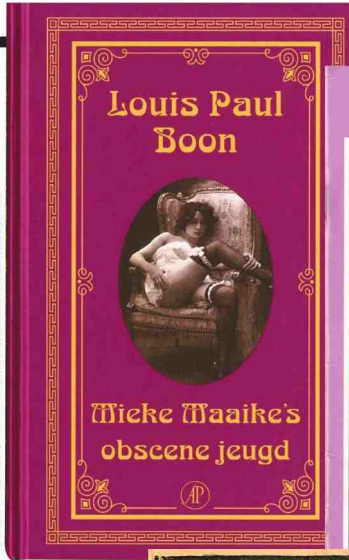
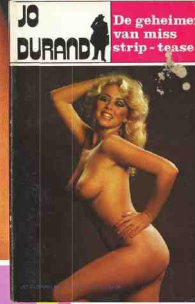

© RVLUIT DE COLLECTIE VAN DE ERFGOEDBIBLIOTHEEK HENDRIK CONSCIENCE

Van Louis Paul Boon tot obscure blaadjes als *Sex Top* en *Nymph*; de expo *Porno, pulp en literatuur* legt een stukje lang verzwegen Vlaamse cultuur-geschiedenis bloot.

Expo 'Porno, pulp en literatuur' in de Antwerpse Erfgoedbibliotheek toont Vlaamse erotica zonder taboes

De hoogdagen van de papieren porno

Pikanterieën en 'vieze boekjes'. Je verwacht ze niet meteen in de eerbiedwaardige Antwerpse Erfgoedbibliotheek. Maar voor de expo *Porno, pulp en literatuur* mag je zonder gêne in hun rijke collectie vintage erotica gluren.

DIRK LEYMAN

"Kom godverdomme klaar, anders is de kiek mislukt, zei ik. Ik kom, ik kom, kreunde ze, terwijl mijn lat weer half in haar kutje zat, onbeweeglijk zoals ze gevraagd had." Een fragment uit de pornoman *De fotograaf*, in 1972 neergepend door de mysterieuze Claus Trum. Wie verstopte zich achter deze schuilnaam? "Jef Geeraerts", lacht curator en KUL-onderzoeker Karen van Hove, die zich voor haar doctoraat verdiept in het pornografische werk van literaire auteurs. "Hij heeft er toen zelfs 120.000 frank voor gekregen, voor die tijd een serieuus bedrag. Geeraerts schreef het na zijn successen met *Gangreen I*. Maar geef toe, de stijl is wel erg *pulp*. Het was de Antwerpse uitgever Walter Soethoudt die Geeraerts had benaderd."

Boekhandelaarsoon Soethoudt was tijdens de sixties en seventies zowat de ongekroonde koning van de Vlaamse pornoman, jonglerend met verzonnen imprints. Hij schreef er zelf een hele batterij onder koddige pseudoniemen als Donald Dock of Winnetou Stradevarus. Maar Soethoudt zette ook duchtig literaire auteurs als C.C. Krijgelmans, Freddy De Vree, Louis Ferron en Heere Heeresma aan het werk. "Bovendien

zocht hij enig sérieux met vertalingen van Markies De Sade en andere canonieke porno", aldus Van Hove. Geen wonder dat Soethoudt op de prikkelende expo *Porno, pulp en literatuur* in de Antwerpse Erfgoedbibliotheek een prominente plek krijgt. Via sobere witte omslagen met zwarte belettering (let op bijvoorbeeld *K-Anaal* van de Liefde, *Anusje* van Alles of *Penis* in *Excelsis*) poogde hij de toen erg waakzame censuur en douane te misleiden.

Een levensgrote "Schat, ga je mee?"-pancarte lokken je de statige Nottebomhzaal binnen. Het moet gezegd: de somptueuze bibliotheek leent zich uitstekend voor enige duistere erotische manoeuvres. "Een lang verzwegen deel van de Vlaamse cultuurgeschiedenis", beloven Van Hove en medecurator Dirk van Duyse. "Lustopwekkende literatuur werd ook in Antwerpse bibliotheek lang achter slot en grendel bewaard. Ze vonden een onderkomen in de zogenaamde 'Hiel'."

Verboden en obscure pornoblaadjes als *Sex Top*, *Sexy West*, *Shocking*, *De Mascotte* of *Nymph*

'Ik vraag me trouwens af of veel van die mannelijke auteurs wel wisten hoe de vrouwelijke anatomie eruitzag'

KAREN VAN HOVE
 CURATOR PORNO, PULP EN LITERAATUUR

liggen hier nu zij aan zij met goedkope seksromanntjes als *Klamme Jane*, *Voor de benen van de Markiezin* of *Explosieve blondjes*. Suggestief of expliciet, clandestien of bovengronds? Er is voor elk wat wils. Zelfs schunnige carnavalsp's met titels als *Draaien rond een gaatje*, erotische speelkaarten of vernuftige seksspeeltjes van weleer zijn te bewonderen.

NAZIPORNO

Opvallend is hoe de pulpporno bukte van de clichés. "Zwarte mannen schilderde men af als groot geschapen primitievelingen en homoseksualiteit als ziekelijke perversies", merkte Van Hove. "Nog merkwaardiger vanuit hedendaags perspectief is hoe na WO II het genre van de naziporno even hoogtij vierde. Ook pedofilie werd vlotjes getolereerd." De heimelijk verhandelde pornoblaadjes fungeerden als pure gebruikslectuur. "Vrouwen werden gereduceerd tot gebruiksvoorwerpen én de overdrijving was de uitdijende stijflijgur. Ik vraag me trouwens af of veel van die mannelijke auteurs wel wisten hoe de vrouwelijke anatomie eruitzag", grinnikt Van Hove. "Vrouwen ejaculeren erop los en hebben mini-erecties. Ze wisten duidelijk niet altijd de klepel hangen."

Maar er viel goed geld te verdienen met het seksuele handwerk. "Broodschrijver Frank van Dijk slaagde er zelfs in om een tijdlang de paters van Averbode voor het lapje te houden. Zijn pornowesterns herwerkte hij zonder scrupules tot 'gekuiste' Vlaamse Filmpjes voor de jeugd. Tot de katholieke uitgeverij erachter kwam."

Hoewel de expo start in de late zeventiende eeuw en ook frotvolle libertijnse traditie en artistieke naakstudies aan bod komen, ligt de klemtoon toch op de jaren 1955-1975. "De ware hoogdagen van de geschreven porno in Vlaanderen. Al gold expliciete erotica toen nog als openbare zedenschennis en werd ze regelmatig vervolgd." Daar konden ook literaire auteurs van meespreken. Neem nu het toneelstuk *Masscheeren* (1967) van Hugo Claus. In *deze Mariken* van *Nieuwmeulen*-bewerking ranselde een halfnaakte Mariken de Heilige Drievaldigheid – in de vorm van drie naakte acteurs – af. Het bleef bij één vertoning in Knokke, want het gerecht greep in.

Tegenwoordig hebben we via Pornhub met één muisklik toegang tot de meest uitzinnige pornovarianten. Papieren erotik lijkt daarmee fern op zijn retour. Valt daarom het hedendaagse gedeelte van de expo wat mager uit? Een fotoboek van Marc Lagrange, een verdoemd *P-magazine* en vederlichte erotica van Isabelle Dams. Maar waar blijft bijvoorbeeld het recente *Blouevende Agatha* van Frank van de Veire of de erotische verhalen die wijlen Thomas Blondeau verzamelde in *Hard en teder*? "De zeden ten tijde van de seksuele revolutie waren zeker een stuk losser", concludeert Van Hove. "Toch gaat het er nu gelukkig wat vrouwvriendelijker aan toe, zoals in de zogenaamde 'porna'. Maar ook in hedendaagse erotica blijven de traditionele man-vrouwrollen overeind."

De expo (18+) loopt nog tot 14 februari.
www.consciencebibliotheek.be